

Werken met de dood

ONTHULLENDE KIJK ACHTER DE SCHERMEN VAN DE UITVAARTWERELD

Annette Born (52) werkte als gastvrouw bij een rouwcentrum en crematorium. In haar boek 'Waarheen, waarvoor' schrijft ze over haar ervaringen en die van collega's. Zo probeert ze de dood te doorgronden en geeft ze de mensen die ermee werken een gezicht. "Het heeft mijn angst voor de dood verminderd."

De eerste keer dat Annette door de dikke deur naar de koeling van het rouwcentrum gaat, is ze bang. Het koude zweet staat in haar handen. Daarbinnen liggen overledenen in open kisten. Bleke gezichten. Overal om haar heen is de dood. Jong, oud, ziekte, suïcide, doodgeboren. Het is haar eerste werkdag als gastvrouw in een rouwcentrum en crematorium.

'Grip op de dood'

Hoezeer Annette ook onder de indruk is van wat ze ziet, toch is dit wat ze wil: werken in de uitvaartwereld. De dood heeft haar altijd gefascineerd. "Als kind al liep ik tijdens vakanties in Italië liever met mijn vader over een begraafplaats, dan dat ik met mijn broertjes ging zwemmen. Wat me intrigeert is het mysterie van de dood. Het idee dat je lichaam stuk kan, dat het op een bepaald moment klaar is. Wat heeft het leven dan voor zin gehad? De interesse kwam ook voort uit angst voor de dood. Ik wilde het doorgronden, er enige grip op krijgen."

'Fouten kun je je niet permitteren'

Tot haar verrassing wordt Annette meteen aangenomen als ze tweeënhalf jaar geleden bij het rouwcentrum solliciteert. Ze leidt daar als gastvrouw alles in goede banen: rouwbezoeken, de catering, speciale wensen, de zorg voor de overledenen. "In dit werk geldt dat je het maar één keer goed kunt doen. Fouten kun je je niet permitteren. Dat betekent continu scherp zijn en voortdurend alles controleren. Dit vak leer je niet uit een boekje. Het gaat erom mensen aan te voelen. Zo kun je meemaken dat er

spanningen binnen een familie zijn. Voorafgaand aan de crematie merk je dat in de familiekamer. Broer en zus bijvoorbeeld, die hoog in hun emotie zitten en elkaar elk moment in de haren kunnen vliegen. Als gastvrouw bewaak je zo'n gespannen situatie, schenk je koffie en probeer je de rust te bewaren."

'Ze was levend al dood'

Annette komt in haar werk zo veel bijzondere verhalen tegen, dat ze besluit die in een boek vast te leggen. Ze portretteert twintig mensen die met de dood werken of te maken hebben. Daarnaast vertelt ze over haar eigen ervaringen en gevoelens over de dood. Wrang genoeg krijgt Annette tijdens het schrijfproces zelf van nabij met de dood te maken. Haar nichtje overlijdt op 27 december 2022 door zelfdoding. "Ze kampte met een groot verdriet; binnen drie jaar verloor ze haar beide zoons. Dat was voor haar zo zwaar dat ze eigenlijk levend al dood was. Mijn nichtje en ik hadden een hechte band, deelden onze kinderjaren, lief en leed. Terwijl ik dit boek schreef, rouwde ik zelf."

'De dood is niet altijd mooi'

De gesprekken hebben Annette minder bang voor de dood gemaakt. "Ritueel begeleider Marian van der Veen vertelde bijvoorbeeld zo mooi over hoe mensen bij een natuurlijke dood langzaam hun bewustzijn verliezen. Ze merken daar weinig van. Haar uitleg over het stervensproces stelde me gerust." Annette liep voor haar boek ook een dag mee met Rouwservice Nederland, een bedrijf dat zich onder meer toelegt op het verzorgen van overledenen. "Hierdoor besef ik hoe belangrijk dit werk is. De dood is niet

'Een mooie afsluiting geeft troost'

'Ik rouwde toen ik dit boek schreef'

REAGEREN OP DIT ARTIKEL?
redactie@maxmagazine.nl of Postbus 277 1200 AG Hilversum

altijd mooi. Lichamen kunnen er erbarmelijk aan toe zijn. Het gesprek met Maarten Schriks, die gespecialiseerd is in de reconstructie van zwaar beschadigde lichamen, maakte veel indruk op me. Zo vertelde hij over een overledene die hij geheel bedekte onder een mooi kleed, waar hij alleen de hand uitstak. Die was wel toonbaar en er zat een tatoeage op. Voor de kinderen was het hierdoor duidelijk dat het om hun vader ging. Het maakte een mooi afscheid mogelijk."

'Dat geeft troost'

"Ik heb het boek vooral geschreven om mijn collega's, die elke dag weer 100 procent geven, een gezicht te geven. Zij doen hun werk vaak onzichtbaar achter de schermen, maar verdienen veel meer respect. Ze werken hard voor een relatief laag salaris en doen dit in de eerste plaats om iets voor een ander te betekenen." Haar werk als gastvrouw bij het rouwcentrum heeft Annette inmiddels verruild voor een baan als spreker bij uitvaarten. "Dit past nog beter bij me. Ik schrijf het levensverhaal van de overledene mooi op en vertel het tijdens de uitvaart. Als je het verlies mooi afsluit, helpt dat in het rouwproces en geef dat troost." ■

WIN! 10X HET BOEK VAN ANNETTE

'Waarheen, waarvoor. Leven van de dood: achter de schermen van de uitvaartbranche' (Vesper Publishing) is vanaf 29 februari te koop in alle boekhandels van Nederland. MAX Magazine geeft 10 exemplaren weg. Meedoen? Mail uw naam en adres voor 27 februari naar info@maxmagazine.nl of stuur een (brief)kaart met uw naam en adres naar MAX Magazine, Postbus 277, 1200 AG Hilversum, o.v.v. 'Boek Waarheen, waarvoor MM7'.

